

Utbildningsinspektion i Öjersjö Storegård

Förskoleklass

Grundskola årskurserna 1–9

Inledning

Skolverket har granskat verksamheten i Partille kommun och besökt Öjersjö Storegård den 6-7 maj 2008. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för utbildningsinspektionen.

Inspektionen riktas mot tre huvudområden: **Kunskaper, Normer och värden** samt **Ledning och kvalitetsarbete**. Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om inspektionen finns i separata material och på Skolverkets webbplats (www.skolverket.se/Inspektion).

Huvudmannen har ansvar för att de brister som inspektörerna lyfter fram i helhetsbedömningen åtgärdas. Åtgärderna ska redovisas till Skolverket vilket framgår av Skolverkets beslut. Skolverket följer också upp effekterna av inspektionen vid nästkommande inspektion.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från kommunen och Öjersjö Storegård, dels den information som samlats in under besöket. Även annan information om kommunen och skolorna från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

I Öjersjö Storegård intervjuades representanter för elever, lärare, föräldrar samt rektorerna. Inspektörerna besökte även lektioner i samtliga årskurser. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns i skolan utgör underlag för bedömningen.

Rektorerna har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av skolan

Öjersjö Storegård	Antal elever
Förskoleklass	21
Grundskola	315

Källa: Öjersjö Storegård

Öjersjö Storegård är en av två skolor i skolområdet Öjersjö. Området är beläget i utkanten av Partille kommun. En majoritet av eleverna bor i närområdet som består av villor, radhusbebyggelse samt mindre hyreshus. I Öjersjö Storegård finns ett litet inslag av elever med utländsk härkomst.

Skolan är byggd för cirka 15 år sedan och består av en stor central byggnad och fyra mindre byggnader. Skolan har två rektorer, en för årskurserna F–5 och en för årskurserna 6–9. Rektorn för de äldre eleverna är också rektor för de äldre eleverna i den närbelägna skolan Öjersjö Brunn.

I skolan finns grupper för elever som är mottagna i särskolan samt en undervisningsgrupp för barn som har en diagnos inom autismspektrat. Eleverna i dessa grupper inkluderas i så hög utsträckning som möjligt med grundskolans klasser. Skolbarnsomsorg har gemensamma lokaler med skolverksamheten. I nära anslutning till skolan finns en förskola som leds av en av rektorerna. Förskolan, skolbarnsomsorgen samt särskolan behandlas i separata verksamhetsrapporter och berörs därför inte i denna rapport.

I skolan finns endast ett fåtal elever med annat modersmål än svenska.

Helhetsbedömning

Inspektionen visar att det finns goda förutsättningar för elevernas lärande och utveckling vid Öjersjö Storegård. Skolan erbjuder enligt inspektörernas bedömning en god lärmiljö. Vid inspektörernas besök råder en öppen och trygg stämning.

Skolan har ett system med kamratstödjare som elever och lärare ofta relaterar till. Såväl lärare som elever anser att en fördel är att skolan är liten för att förebygga, tidigt upptäcka och förhindra eventuella kränkningar. Vid samtal med elever och personal framkommer dock att det finns ett förhållningssätt bland eleverna vid skolan som innebär att det anses vara viktigt att inte avvika från det som upplevs vara normalt. Till exempel uttrycker elever och personal tveksamhet inför om det skulle gå att vara homosexuell eller utövande muslim vid skolan utan att bli utsatt för kränkningar. Med tanke på att upptagningsområdet är starkt segregerat måste skolan utveckla sitt arbete med att förbereda skolans elever inför ett framtida liv i ett mer mångfacetterat samhälle.

Eleverna i årskurs nio vid Öjersjö Storegård når resultat som ligger över kommunen och riket vid de nationella ämnesproven och avseende betygspoäng. Dock är det större skillnad mellan flickors och pojkars resultat när det gäller genomsnittlig meritpoäng än i kommunen och i riket. Vid samtal med lärare och rektorerna framkommer att dessa resultat inte är kända eller analyserade på skolan. Inspektörerna bedömer att skolan måste analysera skillnaderna i flickornas och pojkarnas resultat i syfte att vidta åtgärder för att säkra likvärdigheten i utbildningen. Inte heller är resultat gällande mål att uppnå i årskurs 5 kända på skolan. Skolan gör en sammanställning av resultaten vid nationella ämnesprov i årskurs 5 men någon annan bedömning görs inte avseende måluppfyllelsen. När det gäller skolans yngre elever finns ingen uppföljning på individnivå av resultaten inom samtliga ämnen. Inspektörerna vill understryka lärarnas ansvar för att, i enlighet med läroplanen, utifrån kursplanernas krav allsidigt utvärdera varje elevs kunskapsutveckling. Om inte lärarna gör denna uppföljning och utvärdering på individ-, grupp- samt klassnivå saknar rektorn underlag för att göra den uppföljning och utvärdering av skolans

samlade resultat som åligger honom eller henne. Detta är i sin tur en viktig beståndsdel i skolans kvalitetsarbete som ska syfta mot att utifrån uppnådda resultat analysera måluppfyllelsen och bedöma vilka åtgärder som behöver vidtagas för att bibehålla och/eller öka måluppfyllelsen. Eftersom Öjersjö Storegård saknar denna uppföljning riskerar den höga måluppfyllelsen att vara slumpmässig eller beroende av andra orsaker såsom föräldrarnas engagemang i elevernas skolarbete. Personalen påpekar att de inte hinner ge varje elev de utmaningar eller den handledning de behöver. Detta bekräftas vid samtal med elever. Inspektörerna vill betona vikten av att skolan anpassar undervisningen till varje individs förutsättningar och att den är tydlig med sitt ansvar för elevernas måluppfyllelse.

Det pedagogiska arbetet bedrivs delvis i ämnesövergripande tematiska former. Skolans äldre elever har så kallad studietid där de har viss valfrihet att arbeta med ämnen eller tema som för tillfället är aktuella. Lärarna uppger att de genom arbetslagsarbetet har möjlighet att arbeta med ämnesövergripande teman. Vid inspektörernas besök i klassrummen arbetar eleverna med temauppgifter där de ofta har haft inflytande över hur arbetet ska läggas upp och bedrivas. De använder sig också av olika kunskapskällor såväl inom som utanför skolan i sitt arbete.

Inspektörerna kan konstatera att rektorerna är engagerade i skolans arbete och med stolthet talar om de goda resultat skolan uppnår. Vid skolan finns dock brister och förbättringsbehov på områden som är rektorns ansvar till exempel avseende uppföljning och utvärdering av kunskapsresultaten, beslutsfattande samt kvalitetsarbete.

Brister som måste åtgärdas

Inspektörerna bedömer att nedan angivna brister snarast måste åtgärdas.

- Skolan gör inte en systematisk uppföljning och utvärdering av elevernas kunskapsresultat i förhållande till målen i årskurs 5 i samtliga ämnen och inte heller en systematisk utvärdering av elevernas kunskapsresultat i förhållande till målen i årskurs 9 i samtliga ämnen (4 kap. 1 § skollagen, 2 kap. 6 § grundskoleförordningen samt avsnitt 2.2 och 2.8 i läroplanen för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet, Lpo 94).
- Skolan bedriver inte ett tillräckligt aktivt arbete för att förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling (1 kap. 2 § samt 5 och 7 §§ lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande).
- Skolans likabehandlingsplaner uppfyller inte de krav som ställs på en sådan plan (6 § lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever).
- Skolans kvalitetsredovisningar uppfyller inte kraven i förordningen (3 och 4 §§ förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m.).
- Eleverna får inte undervisning i ämnet hem- och konsumentkunskap före utgången av årskurs 5 vilket medför att de inte ges möjlighet att nå målen i ämnet för årskurs 5 (2 kap. 6 § grundskoleförordningen, förordningen om kursplaner för grundskolan och bilaga 3 till skollagen).

4 (17)

- Beslut om elevs placering i en särskild undervisningsgrupp saknas (5 kap. 5 § grundskoleförordningen).
- Skolan fattar inte beslut om anpassad studiegång för elever med sådan studiegång (5 kap. 10 § grundskoleförordningen).

Områden som är i behov av förbättringsinsatser

Det finns enligt inspektörernas bedömning behov av förbättringsinsatser inom följande områden:

- Varje elevs kunskapsresultat bör i högre utsträckning följas upp och utvärderas.
- Skolan bör utreda om elever i behov av särskilt stöd får detta samt vidta åtgärder om så inte är fallet.
- Skolans arbete med elevernas inflytande över skolans övergripande verksamhet bör utvecklas.
- Skolan bör utreda om tillgången till läromedel är tillräcklig för att kunna bedriva en tidsenlig utbildning samt vidta åtgärder om så inte är fallet.
- Skolan bör utveckla sitt kvalitetsarbete.

Bedömningar

Nedan redovisas inspektionens bedömningar utifrån en fyrgradig kvalitetsskala enligt följande:

- *Mycket god* kvalitet innebär att styrdokumentens mål och krav *väl* uppfylls.
- *God* kvalitet innebär att styrdokumentens mål och krav i *huvudsak* uppfylls.
- *Mindre god* kvalitet innebär att styrdokumentens mål och krav endast *delvis* uppfylls.
- *Ej godtagbar* kvalitet innebar en *avsevärd avvikelse* från styrdokumentens mål och krav.

1 KUNSKAPER

Inom detta granskningsområde behandlas skolans kunskapsresultat och arbetet för att varje elev ska nå de nationella målen för lärandet uttryckta i läroplan och kursplaner. Vidare granskas vilka förutsättningar skolan ger för att eleverna ska nå målen.

1.1 Kunskapsresultat

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om eleverna tillägnar sig kunskaper i enlighet med läroplanens och kursplanernas mål.

Tabell 1. *Andel elever i procent som bedöms ha uppnått kravnivån för samtliga delprov vid nationella ämnesprov i årskurs 5.*

	2006	2007
Engelska	100	94
Matematik	88	82
Svenska/ SVA ¹	95	91

Källa: Kommunens statistik

¹ Svenska som andraspråk

Tabell 2. Resultat vid nationella ämnesprov i årskurs 9 2006 och 2007.

	Nationella ämnesprov årskurs 9			
	Öfersjö Storegård		Riket	
	2006	2007	2006	2007
Andel (%) som minst uppnått resultatet G i Engelska	96	100	96	95
Andel (%) som minst uppnått resultatet G i Matematik	100	94	88	84
Andel (%) som minst uppnått resultatet G i Svenska	98	100	98	96

Källa: Kommunens statistik

Tabell 3. Resultatmätt mätt i betyg för elever i årskurs 9 2005–2007.

	Resultatmätt för elever i årskurs 9								
	Öfersjö Storegård			Kommunen			Riket		
	2005	2006	2007	2005	2006	2007	2005	2006	2007
Meritvärde ²	235	238	239	217	223	225	206	207	207
Andel (i procent) som nått målen i samtliga ämnen	80	83	88	84	85	84	76	76	76
Andel (i procent) behöriga till nationellt program ³	98	100	96	92	95	95	89	90	89

Källa: Skolverkets statistik

Kommentar:

Öfersjö Storegård genomför och redovisar varje år resultaten på de nationella ämnesproven i årskurs 5 i ämnena engelska, matematik och svenska. Tabell 1 visar att resultaten blivit något sämre år 2007 än år 2006. Det saknas en samlad bild av skolans resultat i förhållande till kursplanernas mål i årskurs 5 och inspektörerna kan därför inte redovisa eller bedöma måluppfyllelsen. Dock fyller de nationella ämnesproven en diagnostisk funktion för varje enskild elev och används på individnivå som ett underlag för att bedöma vilka behov av stödinsatser eleverna har.

Källa. Skolverkets statistik

² Meritvärdet räknas fram genom att bokstavsbetygen översätts till siffror där MVG ger 20, VG 15 och G 10. Därefter räknas de 16 bästa betygen samman och ger det så kallade meritvärdet. En elev som har minst 16 betyg kan alltså ha högst 320 och minst 160 poäng i meritvärde.

³ För att en elev ska vara behörig till gymnasieskolans nationella program krävs lägst betyget Godkänt i ämnena svenska eller svenska som andra språk, engelska och matematik.

Skolans resultat avseende betygsnivåer i årskurs 9 ligger över nivåerna i kommunen och i riket.

Det är en avsevärd skillnad i pojkars och flickors resultat de senaste åren. År 2007 hade flickorna ett genomsnittligt meritvärde på 255 och pojkarna 222. Detta innebär att skillnaden var 33 meritpoäng. Motsvarande skillnad för kommunen var 21 meritpoäng och för riket 22 meritpoäng. Även tidigare år var skillnaden mellan pojkars och flickors meritpoäng stor vid Öjersjö Storegård.

1.2 Uppföljning och kommunikation av kunskapsresultat

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om lärarna fortlöpande följer upp resultaten så att undervisningsmål och metoder ständigt kan prövas och utvecklas i förhållande till styrdokumentens krav,
- om kunskapsresultaten följs upp i alla ämnen,
- om kunskapsresultaten följs upp regelbundet under hela skoltiden,
- om utvecklingssamtal genomförs om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas,
- om en framtysyttande individuell utvecklingsplan upprättas i samband med utvecklingssamtalen.

Bedömning av området Uppföljning och kommunikation av kunskapsresultat:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

Enligt inspektörernas sammanvägda bedömning är arbetet inom området av god kvalitet. Detta tar sig uttryck i att lärarna ofta diskuterar vilka konsekvenser olika förhållningssätt i det pedagogiska arbetet får för elevernas resultat. Lärarna följer upp kunskapsresultaten regelbundet. Dock är denna uppföljning koncentrerad till ämnena engelska, matematik och svenska i årskurserna 1–5. Utvecklingssamtal av god kvalitet genomförs och i takt med stigande ålder får eleverna ett ökat ansvar för dessa. I de högre årskurserna är det eleverna som leder samtalet vilket enligt lärare och elever leder till att eleverna känner ett stort ansvar för sitt lärande. Enligt rektorerna håller eleverna redan i förskoleklassen, efter sin förmåga, i utvecklingssamtalet. En framtysyttande individuell utvecklingsplan upprättas för samtliga elever.

Inom bedömningsområdet finns följande förbättringsområde.

Uppföljning av alla ämnen

Enligt läroplanen ska läraren utifrån kursplanernas krav allsidigt utvärdera varje elevs kunskapsutveckling. Det finns i kursplanerna mål att uppnå i årskurserna 5 och 9 i samtliga ämnen.

Vid Öjersjö Storegård följs elevernas kunskapsutveckling kontinuerligt upp i engelska, matematik och svenska genom till exempel olika diagnostiska tester. Vid samtal

med lärare och elever framkommer dock att lärarna inte har fungerande gemensamt system eller rutiner för att göra uppföljningar och utvärderingar av elevernas kunskapsresultat i samtliga ämnen. Skolan arbetar med att synliggöra elevernas lärande i portfolio men de portfolios inspektörerna tar del av varierar såväl avseende kvalitet som avseende kvantitet och kan inte generellt anses vara en uppföljning och utvärdering av elevernas kunskapsutveckling i samtliga ämnen. Den uppföljning och utvärdering som lärarna ska göra av varje elevs kunskapsutveckling är en förutsättning för att skolans samlade resultat ska kunna utvärderas och följas upp. Se vidare avsnitt 3.3 i denna rapport under Rektors ansvar.

Inspektörerna bedömer att elevernas kunskapsresultat bör följas upp och utvärderas i samtliga ämnen.

1.3 Bedömning och betygssättning

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om lärarna gör en allsidig bedömning av elevernas kunskaper,
- om lärarna använder resultaten från de nationella ämnesproven för att bedöma elevers kunskapsutveckling och som stöd för betygssättning,
- om lärarna vid bedömning och betygssättning utgår från de nationella målen i kursplanerna och från betygskriterierna,
- om lärarna vid betygssättningen utnyttjar all tillgänglig information om elevens kunskaper i förhållande till kraven i kursplanerna,
- om betyg sätts enligt författningarnas krav,
- om betygskatalog förs enligt bestämmelserna.

Bedömning av området Bedömning och betygssättning:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
			X

Motivering:

Enligt inspektörernas sammanvägda bedömning är arbetet inom området av mycket god kvalitet. Denna bedömning grundar sig på att lärarna gör en allsidig bedömning av elevernas kunskaper och beskriver att de för intensiva bedömningsdiskussioner för att försäkra sig om att betygen är likvärdiga och rättvisa samt att de överensstämmer med kursplaner och betygskriterier. Eleverna berättar för inspektörerna att de har betygssamtal med lärarna i samband med betygssättningen. De får då veta på vilka grunder de får ett betyg och kan också få besked om vad som krävs om de vill höja sin betygsnivå. Lärarna sambedömer nationella ämnesprov och resultaten vid dessa överensstämmer i stort med betygresultaten i årskurs 9.

1.4 Genomförande av utbildningen

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om läroplanens och kursplanernas mål att sträva mot anger inriktningen för skolans utbildning,
- om organisation och arbetssätt ger utrymme för olika kunskapsformer,
- om eleverna ges möjlighet till inflytande och ansvarstagande över det egna lärandet,
- om eleverna ges kunskap om demokratins principer och utvecklar sin förmåga att arbeta i demokratiska former,
- om undervisningen är allsidig och saklig,
- om de som arbetar i skolan samverkar för att göra skolan till en god miljö för utveckling och lärande,
- om skolan samverkar med arbetslivet och närsamhället,
- om arbetet i förskoleklassen stimulerar varje barns utveckling och lärande och ligger till grund till fortsatt skolgång.

Bedömning av området Genomförande av utbildningen:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
			X

Motivering:

Enligt inspektörernas sammanvägda bedömning är arbetet inom området av mycket god kvalitet. Denna bedömning grundar sig på att lärarna arbetar med att tydliggöra läroplanens och kursplanernas mål för eleverna. Detta ger eleverna möjlighet att ha inflytande över såväl hur undervisningen ska läggas upp i respektive klass som över det egna lärandet. Vid inspektörernas samtal med elever relaterar de till mål att sträva mot och mål att uppnå samt, för de äldre eleverna, betygskriterier på ett självklart sätt. Lärarna uppger att mål att sträva mot ligger till grund för, och styr, planeringen av undervisningen. Arbetet i förskoleklasserna stimulerar varje barns utveckling och lärande.

Inom bedömningsområdet finns följande förbättringsbehov.

Arbetssätt som utvecklar elevernas förmåga att arbeta i demokratiska former

Enligt läroplanen ska skolan sträva efter att varje elev har kunskap om demokratins principer och utvecklar sin förmåga att arbeta i demokratiska former. Läraren ska tillsammans med eleverna planera och utvärdera undervisningen och förbereda eleverna för delaktighet och medansvar och för de rättigheter och skyldigheter som präglar ett demokratiskt samhälle.

Vid Öjersjö Storegård deltar eleverna oftast i planering och utvärdering av undervisningen. Däremot är formerna för elevernas representativa inflytande över skolans övergripande verksamhet inte väl utvecklade. För de yngre eleverna finns så

kallat gårdsråd som motsvarar elevråd och ska vara ett organ för elevernas inflytande. Vid inspektionstillfället har detta gårdsråd sammanträtt någon enstaka gång. De äldre elevernas representativa demokratiska inflytande sköts via två så kallade planeringsmöten, ett för varje spår. Ett av dessa planeringsråd har bara sammanträtt sporadiskt. Viktigt att notera är att eleverna har stor tilltro till att de via dessa organ skulle kunna ha inflytande och att det är viktigt med arbete i demokratiska organ. Inspektörerna bedömer att skolans arbete med elevernas inflytande över skolans övergripande verksamhet behöver utvecklas.

1.5 Anpassning av verksamheten till elevernas behov

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om undervisningen anpassas till varje elevs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande,
- om särskilt stöd ges till barn och elever som har svårigheter i skolarbetet,
- om det vid behov av särskilda stödåtgärder alltid utarbetas åtgärdsprogram som uppfyller författningarnas krav.

Bedömning av området Anpassning av verksamheten till elevernas behov:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

Enligt inspektörernas sammanvägda bedömning är arbetet inom området av god kvalitet eftersom lärare för kontinuerliga diskussioner om hur undervisningen ska kunna anpassas till varje elev. De säger dock att elevantalet i klasserna gör att det är svårt för dem att klara av individanpassningen. Vidare uppger de att det finns goda rutiner på skolan för att identifiera elever i behov av särskilt stöd och att åtgärdsprogram upprättas för samtliga elever som har rätt till det. Lärarna menar dock att eleverna inte alltid får det stöd som fastställts i åtgärdsprogrammet.

Inom bedömningsområdet finns följande förbättringsbehov.

Särskilt stöd

Enligt skollagen ska särskilt stöd ges till elever som har svårigheter i skolarbetet. Rektorerna bekräftar att lärarna konsekvent upprättar åtgärdsprogram för elever som har rätt till det och att respektive mentor eller ämneslärare oftast är ansvarig för de åtgärder som ska vidtas. Vid samtal med personal uppger de att alla elever i behov av särskilt stöd inte får detta eftersom resurserna inte räcker till. Rektorerna menar att eleverna får det stöd som bestämts i åtgärdsprogram men att lärarna på grund av hög ambitionsnivå ändå inte är nöjda med de åtgärder som vidtas. De upplever då att det stöd eleven behöver inte ges i tillräcklig omfattning. Dock uppger rektorerna att en absolut majoritet av de stödåtgärder som beslutats genomförs. Inspektörerna bedömer att Öjersjö Storegård bör utreda om elever i behov av särskilt stöd får detta samt vidta åtgärder om så inte är fallet.

2 NORMER OCH VÄRDEN

Inom detta granskningsområde behandlas skolans arbete för att påverka och stimulera eleverna att omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar och låta dessa komma till uttryck i vardaglig handling.

2.1 Normer och värden i studiemiljö och samvaro

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om skolan utgör en trygg miljö,
- om skolan har en studiemiljö som är inriktad på lärande och ger stöd åt att utveckla kunskaper,
- om skolan/lärarna bedriver ett aktivt värdegrundsarbete,
- om skolan har ordningsregler som är utarbetade i samverkan med personal, elever och företrädare för elevernas vårdnadshavare,
- om skolan har upprättat en likabehandlingsplan i enlighet med författningarna och dess mål och åtgärder är synliga i det dagliga arbetet.

Bedömning av området Normer och värden i studiemiljö och samvaro:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
	X		

Motivering:

Enligt inspektörernas sammanvägda bedömning är arbetet inom området av mindre god kvalitet trots att eleverna uppger att de känner sig trygga på skolan och uttrycker förtroende för de vuxna vid skolan. Eleverna relaterar ofta till kamratstödarna som en viktig faktor för att öka tryggheten vid skolan. Skolan har byggt upp en studieinriktad miljö som ger goda möjligheter för elevernas kunskapsutveckling och arbetar kontinuerligt med normer och värden i samtliga grupper. Dock framkommer det att värdegrundsarbetet brister och att eleverna anser att det är viktigt att inte sticka ut för att slippa bli utsatt för kränkningar. Vidare finns det brister i skolans likabehandlingsplaner.

Inom bedömningsområdet finns följande brister.

Värdegrundsarbete

Enligt skollagen ska den som verkar inom skolan aktivt motverka alla former av kränkande behandling. Enligt lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever ska huvudmannen för verksamheten eller den huvudmannen bestämmer vidta åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för trakasserier och annan kränkande behandling. Läroplanen anger att skolan ska främja förståelse för andra människor och förmåga till inlevelse. Alla som arbetar i skolan ska medverka till att utveckla elevernas känsla för samhälls- righet, solidaritet och ansvar för människor också utanför den närmaste gruppen. Lärarna ska bedriva ett aktivt värdegrundsarbete.

Inspektionen visar att studiemiljön i de enskilda klasserna och på skolan i huvudsak präglas av ett gott och öppet klimat mellan elever och mellan vuxna och elever. Eleverna upplever studiemiljön som trygg och trivsamt.

Personal och elever upplever att det finns ett förhållningssätt bland eleverna vid skolan som innebär att det kan vara svårt att ha en annan åsikt, religion, sexuell läggning, klädstil osv. än det som uppfattas som normalt. Eleverna menar att även små avvikelser från det som anses vara normalt kan leda till att elever blir utfrysta. Lärare och elever bekräftar också att det finns elever som är utsatta för trakasserier för att de avviker från det "normala". Såväl personal som skolläda är medvetna om detta men de försök som gjorts för att komma tillrätta med problemet har inte rönt tillräcklig framgång utan problemet kvarstår. Som framkommer i avsnittet om likabehandling har inte skolan gjort någon kartläggning av verksamhetens specifika behov som utgångspunkt för vilka insatser som avses påbörjas och genomföras under året tillsammans med eleverna. Åtgärder och arbete för att komma tillrätta med den problematik som här beskrivits behandlas inte heller i likabehandlingsplanen.

Inspektörerna bedömer att skolan inte bedriver ett tillräckligt aktivt arbete för att förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling.

Likabehandling

Enligt lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever ska huvudmannen för verksamheten eller den huvudmannen bestämma se till att det finns en likabehandlingsplan för varje enskild verksamhet. Planen ska syfta till att främja barns och elevers lika rättigheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder och att förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling. I planen ska planerade åtgärder redovisas.

Vid inspektionstillfället har Öjersjö Storegård två likabehandlingsplaner, en för varje rektorsområde. Ingen av dessa planer motsvarar till fullo de krav som ställs på en likabehandlingsplan då de till exempel saknar kartläggning av verksamhetens specifika behov som utgångspunkt för vilka insatser som avses påbörjas och genomföras under året tillsammans med eleverna. Detta blir särskilt allvarligt med hänsyn taget till vad som beskrivits under rubriken Värdegrundsarbete. Planerna gäller för grundskola, fritidshem, särskola och förskoleklass men behov och rutiner för de olika verksamheterna är inte tydliggjort.

Inspektörerna bedömer att likabehandlingsplanerna inte till alla delar uppfyller de krav som ställs på en sådan plan. Se vidare Skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2007:7) för arbetet med att främja likabehandling.

3 LEDNING OCH KVALITETSARBETE

Inom detta granskningsområde behandlas tillgång till utbildning samt verksamhetens ledning och personal och hur skolan följer de nationella bestämmelserna som omfattar dessa grupper. Inspektionen granskar dessutom rektors och personalens ansvarstagande för skolans målinriktning och myndighetsutövning samt hur skolans kvalitetsarbete fungerar för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen.

3.1 Tillgång till likvärdig utbildning

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om skolan tar emot elever enligt bestämmelserna,
- om varje elev erbjuds det garanterade antalet undervisningstimmar,
- om skolan erbjuder eleverna valmöjligheter i enlighet med författningarna,
- om skolan erbjuder eleverna studie- och yrkesorientering,
- om eleverna har tillgång till nödvändig utrustning och ändamålsenliga lokaler,
- om utbildningen är avgiftsfri för alla elever med undantag av enstaka inslag som kan föranleda obetydlig kostnad,
- om verksamheten i förskoleklassen omfattar minst 15 timmar i veckan eller 525 timmar om året.

Bedömning av området Tillgång till likvärdig utbildning:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

Enligt inspektörernas sammanvägda bedömning är arbetet inom området av god kvalitet eftersom skolan i huvudsak erbjuder eleverna tillgång till utbildning i enlighet med författningarnas krav.

Inom bedömningsområdet finns följande brist och förbättringsbehov.

Garanterad undervisningstid

Enligt grundskoleförordningen finns en kursplan för varje ämne. I kursplanen anges bl.a. de mål som eleverna ska ha uppnått efter det femte och det nionde skolåret.

Eleverna vid Öjersjö Storegård erbjuds inte undervisning i ämnet hem- och konsumentkunskap förrän i årskurs 6. Det innebär att eleverna inte ges möjlighet att nå kursplanernas mål att uppnå för årskurs 5.

Inspektörerna bedömer att skolan måste erbjuda eleverna undervisning i ämnet hem- och konsumentkunskap så att de ges möjlighet att nå kursplanernas mål att uppnå för årskurs 5.

Tillgång till nödvändig utrustning och ändamålsenliga lokaler

Enligt skollagen ska eleverna utan kostnad ha tillgång till böcker, skrivmateriel, verktyg och andra hjälpmedel som behövs för en tidsenligt utbildning.

Enligt lärare är utrustningen för undervisning i de naturorienterande ämnena otillräcklig. Såväl lärare som föräldrar säger också att tillgången till läroböcker är otillräcklig. Rektorerna uppger att skolan har ekonomiska förutsättningar för att köpa nödvändiga läromedel.

Inspektörerna bedömer att skolan bör utreda om tillgången till läromedel är tillräcklig för att kunna bedriva en tidsenlig utbildning.

3.2 Personalens utbildning och kompetensutveckling

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om skolans pedagogiska personal har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver,
- om skolans pedagogiska personal har nödvändiga insikter i de föreskrifter som styr utbildningen,
- om skolans pedagogiska personal får den kompetensutveckling som de behöver för att kunna utföra sina arbetsuppgifter på ett professionellt sätt,
- om rektor genom utbildning och erfarenhet har förvärvat pedagogisk insikt.

Bedömning av området Personalens utbildning och kompetensutveckling:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

Enligt inspektörernas sammanvägda bedömning är arbetet inom området av god kvalitet. Denna bedömning grundar sig på att personalen enligt rektorerna har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver. Personalen uppger att de får adekvat kompetensutveckling och är överlag medvetna om sitt uppdrag. Bägge rektorerna har genomgått den statliga rektorsutbildningen och har pedagogisk insikt. Läsåret 07/08 är antalet lärare per 100 elever 7,3 vid Öjersjö Storegård att jämföra 7,0 i kommunen och 8,4 i riket som helhet. Antalet lärare med pedagogisk högskoleexamen per 100 elever var samma läsår 6,6 att jämföra med 6,1 i kommunen och 7,3 i riket.

3.3 Rektors ansvar

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om rektor håller sig förtrogen med det dagliga arbetet,
- om rektor som pedagogisk ledare tar det övergripande ansvaret för att verksamheten inriktas på att nå de nationella målen,
- om rektorn tar ansvar för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen,
- om rektorn fattar beslut enligt bestämmelserna,
- om lagen om registerkontroll av personal inom förskoleverksamhet, skola och skolbarnsomsorg följs.

Bedömning av området Rektors ansvar:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
	X		

Motivering:

Enligt inspektörernas sammanvägda bedömning är arbetet inom området av mindre god kvalitet trots att bägge rektorerna är engagerade i sitt arbete, förtrogna med verksamheten och leder en skola som erbjuder eleverna en god studiemiljö. Vid samtal med inspektörerna framkommer att de har god kännedom om skolans verksamhet. Dock uppger personal att rektorerna inte utmanar dem i det pedagogiska arbetet. Vidare tar inte rektorerna ansvar för den uppföljning och utvärdering av skolornas samlade resultat som enligt läroplanen åligger dem. Alla elever vet inte vem som är deras rektor.

Inom bedömningsområdet finns följande brister och förbättringsbehov.

Rektorns ansvar för uppföljning av skolans resultat

Enligt läroplanen ansvarar rektorn för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen.

Vid inspektionsbesöket framkommer att skolans samlade resultat inte analyseras i syfte att höja måluppfyllelsen. Till exempel känner lärarna inte till de skillnader i resultat mellan pojkar och flickor som belysts tidigare i denna rapport. Som tidigare berörts i denna rapport görs inte en uppföljning om eleverna nått kursplanernas mål att uppnå i årskurs 5 i samtliga ämnen. Skolan gör inte heller någon utvärdering av de samlade kunskapsresultaten i årskurs 5 och 9. En förutsättning för att kunna göra en uppföljning av skolans samlade resultat är att lärarna följer upp elevernas kunskapsutveckling på individ- och klassnivå. Se punkt 1.2 Uppföljning och kommunikation av kunskapsresultat i denna rapport.

Inspektörerna bedömer att skolan inte genomför en systematisk uppföljning och utvärdering av elevernas kunskapsresultat i förhållande till målen i årskurserna 5 och 9 i samtliga ämnen.

Rektors beslutsfattande

Enligt grundskoleförordningen ska styrelsen efter samråd med eleven och elevens vårdnadshavare besluta i fråga om elevens placering i en särskild undervisningsgrupp. Styrelsens beslut får överklagas till Skolväsendets överklagandenämnd. Vidare får styrelsen, om en elev inte kan få utbildning som i rimlig grad är anpassad efter elevens situation och förutsättningar, besluta om anpassad studiegång för eleven efter att ha hört elevvårdskonferensen.

I Partille kommun är rätten att fatta beslut avseende placering i särskild undervisningsgrupp och om anpassad studiegång delegerade till rektorn.

Vid Öjersjö Storegård finns ett antal elever som har anpassad studiegång utan att rektorn fattat beslut om det. Vidare finns det en elev som är placerad i särskild undervisningsgrupp utan att rektorn fattat beslut om denna placering.

Inspektörerna bedömer att rektorn måste fatta beslut om anpassad studiegång och elevs placering i särskild undervisningsgrupp.

3.4 Kvalitetsarbete

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om skolan bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete, det vill säga planerar, följer upp och utvärderar sin verksamhet samt tar tillvara resultaten och omsätter dessa i åtgärder, för att förbättra måluppfyllelsen,
- om kvalitetsarbetet dokumenteras i en kvalitetsredovisning som innehåller en bedömning av i vilken mån de nationella målen för utbildningen nåtts och en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser att vidta för att öka måluppfyllelsen.

Bedömning av området Kvalitetsarbete:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
	X		

Motivering:

Enligt inspektörernas samlade bedömning är arbetet inom området av mindre god kvalitet eftersom kvalitetsredovisningarna inte lever upp till kraven i författningarna och kvalitetsarbetet behöver utvecklas.

Inom bedömningsområdet finns följande brist och förbättringsbehov.

Systematiskt kvalitetsarbete

Enligt läroplanen måste skolans verksamhet utvecklas så att den svarar mot uppställda mål. Detta kräver att undervisningsmålen ständigt prövas, resultaten följs upp och utvärderas och att nya metoder prövas och utvecklas. Ett sådant arbete måste ske i ett aktivt samspel mellan skolans personal och elever och i nära kontakt med såväl hemmen som det omgivande samhället.

Mot bakgrund av vad som redogjordes för i området Resultat och utvärdering av lärandet bedömer inspektörerna att skolan måste utveckla sina rutiner för kvalitetsarbetet. Därigenom kan skolan i högre utsträckning utveckla sina resultatuppföljningar så att resultaten utvärderas för att skapa en förståelse för varför de ser ut som de gör (resultatförståelse). Rektorn och lärarna har en viktig uppgift att tillsammans analysera sambanden mellan de strukturella förutsättningarna, det pedagogiska arbetet och måluppfyllelsen, men det övergripande ansvaret har rektorn.

Inspektörerna bedömer att skolan bör utveckla sitt systematiska kvalitetsarbete så att sambanden mellan förutsättningarna, det pedagogiska arbetet samt måluppfyllelsen analyseras.

Kvalitetsredovisning

Enligt förordningen om kvalitetsredovisning ska arbetet med kvalitetsredovisning främja skolornas kvalitetsarbete och därigenom bidra till att förverkliga utbildningarnas nationella mål. Kvalitetsredovisningen syftar även till att ge information om verksamheten och dess måluppfyllelse. Förordningen ställer krav på att elever, lärare och övriga personal ska medverka i utarbetandet och att elevernas föräldrar ska ges möjlighet att delta.

Skolan har upprättat två skriftlig kvalitetsredovisningar. En för vardera rektor. I redovisningarna avseende år 2007 finns beskrivning av skolans förutsättningar samt

redovisning av arbetet i verksamheten, måluppfyllelsen och åtgärder. Respektive redovisning innehåller resultat från nationella prov för både årskurs 5 och 9 samt betygsresultat för engelska, matematik och svenska. Dock finns brister avseende redovisning och uppföljning av kunskapsresultaten i samtliga ämnen i relation till mål att uppnå i årskurs 5 och i årskurs 9.

Kvalitetsredovisningen för årskurserna 6–9 omfattar även motsvarande årskurser vid Öjersjö Brunn. Enligt förordningen är ett av syftena med kvalitetsredovisningen att ge information om verksamheten och dess måluppfyllelse. I redovisningen för årskurserna 6–9 redovisas förutsättningar, arbetet i verksamheten, måluppfyllelsen och åtgärderna så integrerat att det är svårt att utläsa respektive skolas kvalitet. Detta gör det exempelvis svårt för föräldrar att utifrån redovisningen göra ett aktivt val av skola.

Redovisningarna är upprättade av rektorn och lärarna.

Inspektörerna bedömer att skolan måste utveckla innehållet i kvalitetsredovisningen så att den tydligare redovisar och följer upp kunskapsresultat i alla ämnen. Redovisningen måste också upprättas under medverkan av elever och personal. Föräldrar ska ges möjlighet att delta. Se vidare Skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2006:18) om kvalitetsredovisning.

2008-09-30 Göteborg

Anna Wide

Ulla-Britt Norin